

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a ekologické výchovy

POSUDEK OPONENTKY MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Předložila studentka: Jarmila Kyznerová

Název: Práce s přírodninami v hodinách botaniky v prostředí střední školy gymnaziálního typu

Oponentka: RNDr. Lenka Pavlasová, Ph.D.

Práce se zabývá trvale problematickým tématem výuky biologie, a to využitím přírodnin ve výuce. Obsahuje 136 stran textu, nečíslované přílohy a samostatně svázanou příručku pro učitele, opět nekompletně číslovanou. Po formální stránce je práce na dobré úrovni, jedinou výtkou v této oblasti jsou chybějící odkazy na obrázky v textu a výše zmíněné číslování stránek.

V **úvodu** jsou formulovány cíle práce. Navazuje **teoretická část**, kde autorka nejprve analyzuje RVP G z hlediska požadavku používání přírodnin a uvádí didaktické zásady podporující využití přírodnin. V další části rozebírá jednotlivé metody výuky doprovázené prací s přírodninami. Zde by bylo vhodnější zaměřit se pouze na metody, kde je využití přírodnin zcela zřejmé. Následuje popis organizačních forem výuky s převzatým členěním podle J. Skalkové a zásady přípravy učitele na hodinu. Tato část je poměrně rozvěklá, přehlednější by bylo stručné shrnutí.

Teoretická část dále pokračuje již vlastním tématem, a to didaktickými prostředky obecně, popisem práce s přírodninami, jejich úpravou, typy přírodnin, jejich zpracováním a konkrétními příklady. Uvedeny jsou způsoby získávání přírodnin se zaměřením na rostlinný materiál – sběr, tvorbu herbářů i s tím spojené aspekty ochrany přírody na území Prahy. Kapitola je doplněna autorčinými fotografiemi.

Další částí diplomové práce je **vlastní výzkum** realizovaný dotazníkovým šetřením, kdy jsou formulovány cíle výzkumu a 3 hypotézy. Výhrady mám k formulaci hypotézy H2 („používání přírodnin má vliv na kvalitu výsledků žáků“ – jaký vliv předpokládáte? - pozitivní nebo negativní? – tento předpoklad by se měl v hypotéze objevit) a k hypotéze H3 („učitelé biologie jsou aktivní v oblasti úpravy a získávání přírodnin“ – jakým způsobem lze toto měřit?). Celkově je metodika měření popsána zbytečně zdlouhavě a podrobně, zde stačí odkaz na metodu popsanou v literatuře a na uvedení konkrétní modifikace. Samotný dotazník se jeví příliš dlouhý a náročný na vyplňování, i když autorka tím jistě sledovala důkladné prozkoumání problematiky. Sama v diskusi uvádí nepřesnosti, kterých se při konstrukci dotazníku dopustila.

Výsledky dotazníkového šetření jsou zpracovány přehledně v grafech a jsou velice zajímavé. Ráda bych v této souvislosti položila autorce několik otázek:

- Jak si vysvětlujete, že ani častější používání přírodnin nevede k přílišnému zvýšení motivace žáků (viz graf na str. 82)?
- Jak si vysvětlujete, že i učitelé, kteří využívají přírodniny často, nejsou o důležitosti jejich používání přesvědčeni (str. 83)?
- Jak jste využila tabulku na str. 103 při tvorbě vlastní příručky pro učitele.

Porovnávání grafů na str. 88 a 89 ztěžuje použití jiných barev pro stejné parametry.

Ověření hypotéz je shrnuto ve zvláštní kapitole. Zde jsou znovu uvedeny stejné grafy jako v kapitole výsledky, což považuji za nadbytečné, stačí odkázat na příslušnou předchozí stránku. Není mi také zřejmé, podle čeho byla vyhodnocena hypotéza H2, protože v dotazníku žádná taková otázka není.

Diplomová práce dále pokračuje **praktickou částí**, kde najdeme konkrétní návody na získávání přírodnin, jejich zpracování, herbářování a další uchovávání. Tento text je velice přínosný a je doplněn množstvím autorčiných fotografií.

V **diskusi** jsou rozebírány výsledky dotazníkového šetření a problémy s formulací některých otázek. U obhajoby by bylo dobré vysvětlit, jak lze tuto situaci ošetřit a zjistit předem, zda dotazník vyhovuje požadavkům a otázky jsou jednoznačně formulované.

Přílohy: přiložený dotazník je zde zbytečně uveden 3x, pro ilustraci stačí jen 1x. **Příručka pro učitele** obsahuje tabulku 42 botanických témat s odkazy na pokusy, jednotlivé přírodniny, vhodné období sběru, stanoviště včetně didaktických poznámek. Je velice důkladně zpracována a pro učitele v praxi určitě přínosná. Graficky bych ji doporučovala lépe upravit (použít menší netučné písmo velikosti 10) nebo ji přiložit pouze je na CD.

U obhajoby bych doporučovala ještě zhodnotit splnění cílů práce a uvést případnou zpětnou reakci od učitelů na příručku.

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a doporučuji k obhajobě.

V Praze, 20.5.2009